

Innst. S. nr. 85.

(1998-99)

Innstilling frå sosialkomiteen om handlingsplan for funksjonshemma 1998-2001 (Deltaking og likestilling).

St.meld. nr. 8 (1998-99).

Til Stortinget.

1. INNLEIING

1.1 Samandrag

Regjeringa legg i meldinga fram forslag til ein revidert handlingsplan for funksjonshemma for perioden 1998-2001.

Regjeringa vil nytte handlingsplanen til å føre vidare arbeidet med å sette i verk FN sine standardreglar for like vilkår for funksjonshemma. Reglane omtalar det ansvaret staten har for å følgja opp og evaluere gjennomføring av nasjonale planar og tiltak som gjeld like vilkår for funksjonshemma.

Handlingsplanen inneheld fire satsingsområde:

- eit tilgjengeleg samfunn
- planlegging og brukarmedverknad
- funksjonshemma sine rettar
- yrkesaktivitet for funksjonshemma.

Gjennomføringa av planen skal følgje sektoransvarsprinsippet. Det inneber at det er dei vanlege instansar i samfunnet som skal gi tilbod som funksjonshemma kan nytte på lik line med befolkninga elles. Konsekvensane av tiltaka for budsjettet vil bli innarbeidd i dei årlege budsjettproposisjonane for kvart einskild departement.

Det blir peika på at behovet for ei løpande samordning mellom departementa i deira arbeid med den samla politikken for funksjonshemma er teke vare på gjennom eit eige statssekretærutval.

Den reviderte handlingsplanen for 1998-2001 er ei oppfølging av Stortinget si handsaming av St.meld. nr. 34 (1996-97) Resultatar og erfaringar fra Regjeringens handlingsplaner for funksjonehemmede og veien vidare.

1.2 Komiteen sine merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arnesen, Gravdahl, Hildeng, Kristoffersen, Skogholt og Øyangen,

medlemmene fra Fremskrittspartiet, ledere og Nesvik, medlemmene fra Kristelig Folkeparti, Næss og Woie Duesund, medlemmene fra Høyre, Høegh og Sjøli, medlemmet fra Senterpartiet, Gløtvold, og medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, Ballo, finner at den foreliggende Handlingsplanen for funksjonshemmede gir en god analyse og beskrivelse av hvilke ulike problemer de ulike grupper av funksjonshemmede i vårt samfunn har. Det er imidlertid i henhold til komiteens mening viktig at den årlige ressurstilgang blir tilstrekkelig, slik at planene kan gjennomføres i planperioden. Komiteen har i den sammenheng merket seg at det i årets budsjett er en økning av bevilgningene på 66 mill. kroner i forhold til bevilgningen i 1998.

2. VERDIGRUNNLAG, MÅL OG UTFORDRINGER

2.1 Samandrag

Til grunn for meldinga ligg ei forståing av funksjonshemming som eit mishøve mellom individet sine føresetnader og krav frå miljøet og samfunnet si side til funksjon på område som er vesentlege for å etablere og halde ved lag eit sjølvstendig og sosialt tilvere. Ei medviten forståing av omgrepet funksjonshemming er viktig fordi det påverkar haldningar, språkbruk og kva for tiltak og løysingar ein vel.

Meldinga tek utgangspunkt i at:

- menneske med funksjonshemming har same grunnleggjande behov som andre menneske. Det er ikkje behova, men løysingane som er annleis
- for å møte behova til funksjonshemma trengst det ofte kompensatoriske løysingar
- eit samfunn som er godt tilrettelagt for alle, vil redusere behovet for individuelle løysingar.

Målet er full deltaking og likestilling for funksjonshemma. Dette er i samsvar med mottoet for FN sitt internasjonale år for funksjonshemma og FN sine standardreglar for like vilkår for menneske med funksjonshemming.

I planperioden 1998-2001 vil ein arbeide for at:

- Samfunnet må utformast slik at det likestiller alle innbyggjarar og gir alle same høve til å opparbeide og oppretthalde eit sjølvstendig og sosialt tilvere.
- Politikken for funksjonshemma må føre til at offentleg og privat verksemd ikkje er funksjonshemmande. Tiltak må utformast slik at dei medverkar til samordning og heilskap, og byggjer på ein planmessig bruk av verkemiddel.

Det blir i meldinga gjort greie for ulike livssituasjonar knytte til funksjonshemming som det å få eit funksjonshemma barn, å vekse opp med funksjonshemming, å vere foreldre som er funksjonshemma, å vere funksjonshemma i yrkesaktiv alder, å eldast med funksjonshemming og å leve med løynde funksjonshemmingar. Situasjonen til innvandrarar med funksjonshemming blir drøfta særskild.

I ei oppsummering av nokre viktige utfordringar blir det lagt vekt på behov for betre fysisk tilrettelegging av samfunnet, å gjere tilrettelegging for funksjonshemma til ein naturleg del av samfunnsplanlegginga, behov for betre samordning av offentlege tenester og behov for betre tilrettelagt arbeidsliv.

2.2 Komiteen sine merknader

Komiteen ser det som positivt at handlingsplanen for funksjonshemmede nå legges fram som stortingsmelding.

Komiteen viser til de to tidligere perioder med handlingsplaner for funksjonshemmede og til den store betydning dette har hatt for å synliggjøre funksjonshemmedes levekår.

Komiteen viser også til Stortingets behandling av St.meld. nr. 34 (1996-97) Resultater og erfaringer fra Regjeringens handlingsplaner for funksjonshemmede og veien videre, hvor betydningen av å utvikle godt tilrettelagte ordninger i samfunnet for alle og slik at det blir minst mulig behov for tilrettelegging for den enkelte, ble understreket. Komiteen legger fortsatt denne holdningen til grunn, og mener at i de tilfeller det er nødvendig med spesialordninger, må dette etableres i nært samarbeid med den enkelte funksjonshemmede selv og på en måte som gir størst mulig grad av selvstendighet og som medvirker til bedre livskvalitet.

Komiteen vil understreke betydningen av det aktive engasjement som legges for dagen av funksjonshemmedes organisasjoner for å belyse de funksjonshemmedes muligheter og utfordringer og for å bedre livssituasjonen for disse. Komiteen ser på samarbeidet mellom organisasjonene og offentlige myndigheter som meget viktig i det videre arbeid for å bedre funksjonshemmedes levekår.

Komiteen har merket seg at meldingen inneholder flere nye og viktige tiltak, men at den også betegner en del ordinær virksomhet som handlingsplantiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, har også merket seg at planen i noen grad mangler tidsplan for gjennomføringen, og at det ikke foreligger en oversikt over hvordan den samlede bevilgning skal fordeles.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er glad for at meldingen inneholder flere nye og viktige tiltak, og at den samtidig informerer om tiltak som er igangsatt, og som videreføres i denne handlingsplanperioden. Det gir muligheter for en større og bedre oversikt over tiltakene.

Disse medlemmer merker seg at det ikke foreligger noen oversikt over kostnader vedrørende de enkelte tiltakene i planen. En stor del av plantiltakene er finansiert gjennom den ordinære virksomheten i departementene. I tillegg har Regjeringen gjennom budsjettet varslet at det bevilges 113,7 mill. kroner til spesielle tiltak i handlingsplanene for 1999.

Komiteen mener at det gjenstår store utfordringer for å nå målet om full tilgjengelighet, deltagelse og likestilling for funksjonshemmede. Komiteen er fornøyd med at Regjeringen har varslet at den årlig vil rapportere til Stortinget om oppfølging av handlingsplanen.

Komiteen mener at det ville være en fordel dersom det kunne framgå hvilke departementer som medvirker i gjennomføringen av planen, og hva det enkelte departement har som ansvarsområde og skal bidra med. Komiteen ser dette som viktig også for at organisasjonene skal kunne ta del i oppfølgingen av planen på en aktiv måte.

Komiteen ser positivt på at planen legger vekt på tverrfaglighet, brukervedvirkning, rehabilitering og yrkesaktivitet for funksjonshemmede.

Komiteen ser det som viktig at funksjonshemmedes levekår får bred plass ved behandling av stortingsmeldingen om utjamning av levekår.

Komiteen vil understreke den faglige og politiske utfordringen som ligger i det å skape en samordnet, forpliktende og helhetlig utvikling av tjenestetilbudet og tilrettelegging av samfunnet på tvers av etatsgrenser.

Komiteen legger særlig vekt på betydningen av brukervedvirkning i arbeidet for funksjonshemmede. Komiteen er tilfreds med at Regjeringen i arbeidet med St.meld. nr. 8 (1998-99) Om handlingsplan for funksjonshemma 1998-2001 har nedfelt brukervedvirkning som et grunnleggende prinsipp. Det er et selvsagt mål at funksjonshemmede skal delta i utformingen av samfunnet.

Komiteen legger vekt på at et samfunn som er tilrettelagt for funksjonshemmede, både i fysisk utforming og i måten det møter innbyggerne på, vil være et godt samfunn for alle innbyggere. Det langsiktige målet er å gi funksjonshemmede full likestilling og muligheter til deltakelse i samfunnet. Det krever foruten tiltak i forhold til det fysiske miljøet, økt innsats innenfor offentlig informasjon, oppvekstvilkår, utdanning, arbeidsmarked, forskning, produktutvikling og ny teknologi, trygde-, helse- og sosialtjenester og samferdsel.

Komiteen viser til målsettingen for planperioden 1998-2001, som er:

- Å utforme samfunnet slik at det likestiller alle innbyggere og gir alle samme mulighet til å opparbeide og opprettholde et selvstendig og sosial tilværelse.
- En politikk for funksjonshemmede som må føre til at offentlig og privat virksomhet ikke er funksjonshemmende.
- Tiltak må utformes slik at de medvirker til samordning og helhet, og bygger på en planmessig bruk av virkemidler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Stortinget har til behandling et forslag (Dokument nr. 8:4 (1998-99)) om å sørge for at legemidlet Aricept og tilsvarende legemidler mot Alzheimers sykdom kommer inn under ordningen med blå resept.

Flertallet viser til at Aricept er til vurdering i Statens legemiddelkontroll, som er den vanlige godkjenningsprosedyren for legemidler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine uttalelser i Innst. S. nr. 114 (1997-98) når det gjelder eldre funksjonshemmede som har en spesiell livssituasjon, og som bør vises større oppmerksomhet. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til eldre med diagnosen Alzheimers sykdom, en sykdom som kan oppstå allerede i 50-års alderen, men hvor de fleste tilfellene fremtrer mellom 60 og 80 år. Disse medlemmer viser til at 70 pst. av eldre i offentlige pleieinstitusjoner er senil demente og således sterkt psykisk funksjonshemmet. Disse medlemmer viser til at det nå er kommet på markedet et medikament som har vist god, men dessverre kortvarig effekt for Alzheimer i tidlig fase av utviklingen. Disse medlemmer mener like fullt at medikamentet Aricept bør tillates kjøpt på blå resept, idet dette medikamentet i en tidlig fase av Alzheimer sykdom gir god effekt når det gjelder å bedre de kognitive funksjoner og dermed også livskvaliteten både for den enkelte og familien for et tidsrom varierende fra ett til to år. For de pasienter som får effekt av medikamentet Aricept, vil innleggelse i offentlig institusjon

utsettes betydelig i tid, noe som igjen gir betydelige samfunnsmessige innsparinger i pleiesektoren. Disse medlemmer viser i denne sammenhengen til Fremskrittspartiets Dokument 8-forslag om å tillate Aricept på blå resept, som ligger til behandling i sosialkomiteen.

3. EIT TILGJENGELEG SAMFUNN

3.1 Samandrag

Det blir understreka at det er eit mål at FN sine standardreglar for like vilkår for funksjonshemma blir lagt til grunn for offentlig planlegging og for utforming av tiltak og tenester. Av tiltak i planperioden blir nemnd høyringar og opplæringsprogram og retningslinjer for korleis reglane kan takast i bruk i den statlege sakshandsaminga.

For å gjere informasjon meir tilgjengeleg for funksjonshemma blir det i meldinga lagt vekt på at fjernsynet si rolle som informasjonskanal og kanal for offentlig debatt, opplæring og underholdning blir stadig viktigare. Det blir understreka at som allmennringkastarar har NRK og TV 2 eit ansvar for å ha eit tilfredsstillande teksttilbod for høyrselshemma. I samarbeid med dei høyrselshemma sine organisasjonar har NRK sett i gang to utviklingsprogram med sikte på å utvikle tekste- og tolketenester for tunghøyrd og døve. Revidering av Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet sin IT-plan, produksjon og distribusjon av valinformasjon for lesehemma og lesekårsundersøking blant døve vil bli følgt opp i planperioden. Av nye tiltak i planperioden for å auke tilgjenge til informasjon finn ein elles eit prosjekt i Statens Informasjonsteneste for å finne fram til prinsipp for tilrettelegging av offentlig informasjon, prosjekt om meir aktiv bruk av Internett og tilrettelegging av programvare for personar med syns- og lesehemningar

Nye tiltak for betre tilgjenge i nærmiljø og til bustader og offentlege bygg er m.a. at Kommunal- og regionaldepartementet i løpet av år 2000 vil kartleggje behovet for betring av tilgjenge generelt, og i løpet av planperioden vil det bli utarbeidd framlegg til ein handlingsplan for utbetring. Statsbygg vil utarbeide ein ny og oppdatert handlingsplan for tilgjenge i sin bygningsmasse. Kommunal- og regionaldepartementet vil arbeide for at kommunane i mindre grad nyttar høvet til å dispensere frå krava til tilgjenge i plan- og bygningslovgevinga, og for at fylkeskommunane og kommunane i større grad oppfyller krava til tilgjenge ved nybygg. Det er eit mål å auke talet på bustader med livsløpsstandard, og Husbanken sine verkemiddel vil bli vurdert i denne samanhengen. Husbanken sine personretta låne- og tilskotsordningar for funksjonshemma vil bli evaluert innan utgangen av år 2000. Prosjektet "Eit samfunn for alle" som vil bli avslutta i 2001, har som mål å leggje tilhøva til rette for funksjonshemma til reell innverknad på eige liv, både når det

gjeld individuelle tenester og i høve til ei generell tilrettelegging i lokalmiljøet. Sosial- og helsedepartementet vil vidare i 1999 ta initiativ til at alle departement skal spørje etter og nytte møterom og hotell som er tilgjengelege for funksjonshemma, når dei planlegg møter og konferansar m.v.

Nye tiltak i planperioden for å betre opplæringstilbodet for funksjonshemma er m.a. tiltaksplanar for funksjonshemma på dei ulike utdanningsområda. Det skal vidare innan utgangen av 1999 ved alle utdanningsinstitusjonar bli peikt ut ein fast kontaktperson som gir studentar informasjon om korleis lærestad og studium er tilrettelagt for ulike grupper funksjonshemma. Det vil i løpet av planperioden bli utarbeidd ein informasjonsplan for å gjere fagopplæring i arbeidslivet og støtteordningar knytte til den betre kjent for funksjonshemma. Behovet funksjonshemma studentar og yrkesaktive har for tilrettelagt studiemateriell vil bli kartlagt. I løpet av planperioden vil det bli utvikla dåps- og konfirmasjonsopplæringsmateriell for døve, blinde og svaksynte barn og unge. Det vil bli gjennomført to brukarstyrte tiltak for utvikling av teiknordbok og betra nettverksopplæring i teiknspråk. Kyrkje-, utdannings- og forskingsdepartementet vil betre tolkeutdanninga for døve og følgje opp spørsmålet om organisering av tolketenesta for døve på ulike utdanningsnivå.

Det vert understreka at samferdselssystemet skal bli tilrettelagt slik at menneske med funksjonshemming i størst mogeleg grad kan gjere bruk av ordinære transport-, post- og teletenester. Av nye tiltak i planperioden på området transport og kommunikasjon blir det m.a. peikt på at Samferdselsdepartementet legg opp til at det i konsesjonsvilkåra for Telenor vil bli fastsett krav om at selskapet skal syte for tilfredsstillande forskning og utvikling når det gjeld funksjonshemma, eldre og andre brukarar som har behov for spesialtilpassing av telekommunikasjonstenester. Samferdselsdepartementet vil prioritere søknader frå fylkeskommunane som gjeld transport for funksjonshemma innanfor departementet si tilskotsordning for rasjonell og miljøvennleg transport. Det blir arbeidd med tilpassingar i køyretøytekniske krav som skal gjelde ved godkjenning av køyretøy som skal nyttast ved utvida drosjeløyve.

Nye tiltak på kultur- og fritidsområdet er m.a. at det i løpet av planperioden vil bli sett i gang eit treårig forskingsprosjekt med teiknspråketeater med sikte på å etablere eit utvida teatertilbod for døve og høyrselshemma. Kulturdepartementet vil betre tilgjengelet for funksjonshemma til kulturopplevingar gjennom auke av sentrale kulturinstitusjonar si turnéverksemd og vektlegging av naudsynt tilrettelegging.

Når det gjeld produktutvikling og ny teknologi, blir det av nye tiltak i planperioden m.a. nemnt at Nærings- og handelsdepartementet vil vurdere korleis det gjennom lovgeving, konsesjonar o.a. kan vere mogeleg å sikre størst mogeleg grad av tilgjenge for alle.

Det blir understreka at menneske med funksjonshemming er ei viktig målgruppe for verksemda i trygde-, helse- og sosialsektoren. Av nye tiltak i planperioden på dette området blir det m.a. nemnt lovfesting av tilbod om brukarstyrt personleg assistanse frå 1. januar 2000. Eit nasjonalt kompetansesystem for døvblinde, eit kompetansenettverk for døvblitte/sterkt tunghøyrteblitte og ei nasjonal kompetanseining for gruppene ADHD, Tourette syndrom og narkolepsi skal bli etablert i 1999. Det skal bli utdanna fleire høyrselshjelparar og laga rutinar for samarbeid mellom høyrselssentralar og lokale høyrselsskontaktar om bruk av tenesta. Frå 1999 vil det bli gitt informasjonsopphald for innvandrarfamiliar med funksjonshemma barn ved Frambu. Frambu skal i tillegg gjennom kurstilbod medverke til auka kunnskap hos tenesteytarane. Sosial- og helsedepartementet vil i planperioden gi tilskott til utprøving av etterutdanning for tannhelsepersonell med mål å auke kunnskapen om oralmedisinske tilhøve hos personar med sjeldne funksjonshemmingar. Frå 1999 blir det etablert hjelpetelefon for personar med øyresus. Sosial- og helsedepartementet vil i 1999 utarbeide eit rundskriv som oppmodar til kjøp av transportabel teksttelefon for pasientar/pårørande ved sjukehus, og eit anna rundskriv som oppmodar om at det må skaffast teiknspråktolkar for brukarar av teiknspråk ved sjukehusopphald. Sosial- og helsedepartementet vil gjennomføre eit treårig forsøk med omsorgsløn for familiar med funksjonshemma barn under 18 år i nokre kommunar. Det vil bli utprøvd tiltak i planperioden til oppfølging av funksjonshemma som har eller står i fare for å få dårlege levkår.

På området oppvekst og familie blir det m.a. nemnt at det vil bli lettare for funksjonshemma å adoptere. Eit treårig prosjekt skal innhente kunnskap om oppveksten til unge funksjonshemma, kva dei ventar seg av framtida si, og kva slags hinder dei eventuelt ser i høve til planar og ønskje. Situasjonen for funksjonshemma barn i barnehagar vil bli evaluert som eit ledd i oppfølginga av kontantstøtteordninga.

Det blir uttala at det er behov for meir forskning for funksjonshemma. Sosial- og helsedepartementet har bede Noregs forskingsråd om å følgje opp oppmodinga frå sosialkomiteen om at Noregs forskingsråd skal ta med tilhøve for funksjonshemma. Livssituasjonen for utviklingshemma ved tusenårsskiftet er eit nytt treårig program frå 1999 i regi av Noregs forskingsråd der ein ti år etter avviklinga av HVPU vil få ny kunnskap om situasjonen både for dei utviklingshemma som var, og dei som ikkje var, innskrivne i HVPU. Nærings- og handelsdepartementet og Sosial- og helsedepartementet vil i løpet av planperioden etablere ei satsing på IT for funksjonshemma i regi av Noregs forskingsråd. I samband med nytt kap. 6A i lov om sosiale tenester, Rettar for og avgrensing og kontroll med bruk av tvang og makt m.v. i høve til enkelte personar med psykisk utviklingshemming, er det teke initiativ til fleire forskingsprosjekt i regi av Noregs forskingsråd.

3.2 Komiteen sine merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet, viser til at Regjeringen i budsjettet for 1999 fjernet egenandelen for digitale høreapparat for barn under 18 år. Flertallet ber Regjeringen vurdere å fjerne egenandelen på anskaffelse av høreapparat for alle brukere, og slik sidestille høreapparater med andre tekniske hjelpemidler.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av om høreapparat kan betraktes som teknisk hjelpemiddel og komme inn under de samme regler for egenandeler som andre tekniske hjelpemidler."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti er fortsatt av den formening at høreapparater må stilles på lik linje med andre tekniske hjelpemidler som i dag er gratis for brukerne. Disse medlemmer kan ikke lenger akseptere denne forskjellsbehandlingen når det gjelder egenbetaling for tekniske hjelpemidler.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fjerne egenandelen på anskaffelse av høreapparater."

Komiteen har merket seg det forebyggende prosjektet "Ikke skru av, skru ned", som er igangsatt av Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) for å forebygge hørselsskader, spesielt blant barn og ungdom. Komiteen ser dette som et viktig prosjekt, og ber departementet om å vurdere et samarbeid med HLF om tiltaket.

Komiteen viser til det arbeid som er i gang for å utvikle en taleregistrator, som vil gjøre det mulig med teksting av direktesendte TV-program. Komiteen er usikker på hvilken tidsplan dette prosjektet har, og ber om at enklere teknologi blir vurdert brukt inntil taleregistratoren er utprøvet og klar til bruk.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til brev av 27. januar 1999 fra kulturminister Lahnstein, der hun redegjør for at NRK vurderer det slik at midlertidig bruk av enklere teknologi for teksting av direktesendte fjernsynsprogram ikke er praktisk gjennomførlig. Videre vises det til kulturminister Lahnsteins svar av 26. oktober 1998 på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Jon Olav Alstad, der det uttales følgende:

"Dersom det skulle vise seg at prosjektet for direkte teksting ikke lar seg realisere innen år 2000, og blir vesentlig forsinket, vil jeg vurdere andre løsninger, bl.a. å gjøre teksting til en lovpålagt oppgave for norske allmennkringkastere."

Komiteen ser positivt på at det skal utarbeides en ny, oppdatert handlingsplan for tilgjengelighet til statlige bygg, og vil bemerke at dette også må omfatte de bygg der staten er leietaker. Komiteen vil påpeke betydningen av at tilgjengeligheten gjelder totalt til og i byggene og er så omfattende at den gir mulighet til størst mulig grad av selvhjulpenhet og til aktiv samfunnsdeltakelse på alle plan uten fysiske hindringer.

Komiteen viser i den forbindelse til at deler av stortingsbygget, stortingssalen, presidentplassen og talerstolen ikke har den grad av tilgjengelighet som er nødvendig. Komiteen ser at dette kan være et hinder for at funksjonshemmede skal kunne la seg velge til Stortinget. Komiteen mener at det må foretas en utredning av hvordan stortingsbygget i sin helhet kan gjøres tilgjengelig for funksjonshemmede.

Komiteen mener også at det må iverksettes tiltak som gjør det mulig for funksjonshemmede å ta fullt ut del i kommune- og fylkespolitisk arbeid.

Komiteen ser på lovgivning som et godt virkemiddel for å oppnå målsettingen om fysisk tilgjengelighet og mener at adgangen til å gi dispensasjoner fra slike bestemmelser bør begrenses.

Komiteen viser til at det er store fylkesvise forskjeller når det gjelder ordningen med tilrettelagt transport for funksjonshemmede, og har merket seg at noen fylker for inneværende budsjettår har redusert transporttilbudet betydelig. Komiteen ser med uro på en slik utvikling, og mener at det må vurderes å innføre retningslinjer for kvalitet og kvantitet på spesialtransporter. Komiteen ser det som viktig at spesialtransport må koste det samme som tilsvarende reise med kollektivtransport. Komiteen vil bemerke at det ikke kan aksepteres at manglende tilrettelagt transport skal hindre funksjonshemmede i å ta utdanning og arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere en innføring av retningslinjer for kvalitet og kvantitet på spesialtransport."

Komiteen vil understreke at det er svært viktig å legge forholdene til rette for funksjonshemmede, slik at utdanningsmulighetene ved universiteter og høyskoler blir langt bedre enn i dag. Tilgjengeligheten til utdanningsinstitusjonene må for eksempel utbedres snarest. Komiteen vil påpeke at lik rett til utdanning, også for funksjonshemmede, må være en prioritert oppgave hvis man skal nå målsettinga om at flest mulig funksjonshemmede skal komme i lønnet arbeid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, er videre kjent med at Norges Handikapforbunds Ungdom har frem-

met forslag om et IT-utdanningstilbud inkludert bo- og servicetilbud for sterkt funksjonshemmede, lagt til en av våre høyskoler. Flertallet stiller seg positivt til dette forslaget, og vil be om en snarlig avklaring.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til statsråd Jon Lilletuns svar i spørretimen 13. januar 1999 vedrørende IKT-utdanningstilbudet for funksjonshemmede ved Høgskolen i Hedmark på Rena. Disse medlemmer er opptatt av at erfaring og kompetanse fra IT-prosjektet i Hedmark blir videreført.

Komiteen viser til målet om å bedre tilgangen på offentlig informasjon og ber i den forbindelse om at handlingsplanen for funksjonshemmede blir utarbeidet i en lettlest kortversjon. Komiteen ber også om at en slik kortversjon av handlingsplanen blir oversatt til engelsk til bruk for fremmedspråklige i Norge og i forbindelse med internasjonale prosjekter for funksjonshemmede.

Komiteen har merket seg at det skal produseres et informasjonsverktøy som funksjonshemmede og tilretteleggere kan bruke i samhandling for å finne gode løsninger, og komiteen viser i den sammenheng til at det skal lages en CD-ROM. Komiteen mener at den må inneholde oppdatert informasjon om brukergrupper, lover og rettigheter, hjelpemiddelområdet og lokal forvaltning.

Komiteen viser til de tiltak med Petø-metodikk (konduktiv opplæring) som er gjennomført flere steder i landet, og spesielt til den omfattende prosjektrapporten fra prosjekt Petø Nord i 1997.

Komiteen har merket seg de behov som disse tiltakene har imøtekommet både for brukere og pårørende, og ser på tiltakene som positivt for brukernes livskvalitet og tilgjengelighet i samfunnet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, ser det som viktig at dette utvikles videre i Norge, og at Petø-metodikk etableres som et av de tilbud som habiliteringstjenestene gir.

Flertallet ber om at det igangsettes tiltak med sikte på å skaffe kvalifisert personell for å ivareta slike tilbud.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak for å skaffe kvalifisert personell som kan sikre en videreutvikling av Petø-metodikk (konduktiv opplæring), som et tilbud i habiliteringstjenesten, herunder fremlegge forslag til finansieringsmåte av tiltakene."

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Høyre og Senterpartiet viser til at departementet har støttet tre mindre prosjekter som i

en periode har fulgt omfattende og intensive treningssopplegg, enten etter veiledning og oppfølging fra utlandet, eller i et norsk tilpasset opplegg. Petø-metodikken er i noen grad omstridt fordi den medfører store belastninger for de barna som gjennomgår behandlingen, og krever stor innsats fra de familiene som berøres.

Disse medlemmer er kjent med at Sosial- og helsedepartementet har besluttet å opprette en arbeidsgruppe med deltakere fra berørte brukerfamilier som skal beskrive og vurdere metoder som Doman-Delacato, Petø m.fl. sammenliknet med metoder som er vanlige i Norge. Arbeidsgruppen skal vurdere ønskeligheten av å utvikle kompetansen på slike alternative metoder i Norge, og forslå hva som bør gjøres for å utvikle tilfredsstillende behandlings- og treningstilbud for hjerneskadde barn i Norge. Rapport fra dette arbeidet skal legges fram høsten 1999.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ønsker å avvente en videre vurdering av alternative behandlingsmetoder for hjerneskadde barn til denne arbeidsgruppen har lagt fram sine anbefalinger, som kan gi et bedre grunnlag for å prioritere mellom ulike metodiske tilnærminger i behandlingen av barn med hjerneskader.

Komiteen sier seg glad for at meldingen legger opp til en lovfesting av brukerstyrt personlig assistanse.

Komiteen sier seg videre også glad for at det i meldingen legges opp til et bedre og tettere samarbeid mellom hørselssentraler og lokale hørselskontor drevet av organisasjonene. Videre har komiteen merket seg at departementet vil ta initiativ overfor sykehus når det gjelder å anskaffe transportable teksttelefoner for hørselshemmede av ulik art.

Komiteen vil også si seg glad for at departementet vil sette i gang forskningsprosjekter for å redusere bruk av tvang og makt overfor psykisk funksjonshemmede.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet kan ikke se at Regjeringen har fulgt opp Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av lov om bruk av tvang og makt overfor psykisk utviklingshemmede om at det skulle iverksettes forskning av alternative metoder til tvang på nordisk basis. Disse medlemmer vil særlig understreke viktigheten av ikke å bruke makt og tvang i forbindelse med forsøk på atferdsendring i forhold til skole, arbeidsliv og fritidssituasjoner. Videre vil disse medlemmer sterkt understreke at en tar avstand fra bruk av medikamentell behandling i forsøk på atferdsendring overfor psykisk utviklingshemmede.

4. SAMFUNNSPLANLEGGING OG

BRUKARMEDVERKNAD

4.1 Samandrag

Regjeringa har som mål at all planlegging, lovverk og retningslinjer skal ta omsyn til funksjonshemma. Brukarmedverknad er eit grunnleggjande prinsipp i Regjeringa sitt arbeid for funksjonshemma. Det blir uttala at auka medverknad frå funksjonshemma er naudsynt for å få ta vare på deira rettar og behov. Satsingsområdet "Planlegging og brukarmedverknad" i handlingsplanen tek sikte på å føre omsynet til funksjonshemma inn som ein premiss i all kommunal og fylkeskommunal planlegging.

Eit rundskriv som gir retningslinjer for korleis arealplanlegging skal ta omsyn til funksjonshemma sine behov for tilgjenge, skal liggje føre i løpet av varen 1999.

Det vert arbeidd med at kunnskap om planlegging for funksjonshemma skal takast inn i grunnutdanningane ved høgskulane. Utdanningsinstitusjonane vil gjennomføre forsøk og utprøving av pedagogiske opplegg for å inkludere kunnskap om planlegging for funksjonshemma i utdanninga. Dette arbeidet er samordna med Husbanken si satsing for å auke kunnskapen om tilgjenge for funksjonshemma i teknisk utdanning i vidaregåande skular, høgskular og universitet.

Det vil i løpet av planperioden bli gjennomført forsøk og utviklingsprosjekt for å finne svar på korleis brukarmedverknaden kan gi best mogeleg resultat. Det vil bli sett i gang eit program for å følgje og måle utviklinga av brukarmedverknad i planprosessane i kommunar og fylkeskommunar og effekten av arbeidet med å inkludere omsynet til funksjonshemma i planutforming. Funksjonshemma sine organisasjonar vil vere viktige samarbeidspartar i høve til informasjonsarbeidet i satsingsområdet.

4.2 Komiteen sine merknader

Komiteen støtter målsettingen om at all planlegging, alt lovverk og alle retningslinjer skal ta hensyn til de som har en funksjonshemming, og ser derfor på brukervedvirkning som en demokratisk rettighet som er helt nødvendig for å kunne gi en god kvalitet på tjenestetilbudene.

Komiteen støtter Regjeringens grunnleggende prinsipp om brukervedvirkning i arbeidet med funksjonshemmede. Komiteen viser til at overordnede og samfunnsmessige målsettinger om funksjonshemmede skal inkluderes i grunnlaget for alle beslutninger i planlegging, og at målsettingene skal utvikles til konkrete handlinger på de ulike nivåene innenfor de sektorene som er relevante. Komiteen vil peke på at brukervedvirkning spesielt er viktig ved utforming av hovedprioriteringer og satsninger slik at tilrettelegging for funksjonshemmede blir vektlagt i kommuneplaner, fylkesplaner, sektorplaner og plan- og bygningsloven. Komiteen viser til at et av prosjektene som er meldt som tiltak i handlingsplanen, er utviklingsprosjektet

"Planleggingspraksis og medverknad". Dette prosjektet tar utgangspunktet i behovet for å øke kunnskapen for å kunne gjennomføre gode planprosesser der hensynet til tilgjengelighet og funksjonshemmede blir ivarettatt. Dette gjelder både faktisk kunnskap om hvilke tiltak som bør settes i verk, og hvordan brukervedvirkningen kan gi best mulig resultat.

Komiteen støtter forslaget fra FFO om at det startes et prøveprosjekt for å utvikle en modell for brukervedvirkning i regional helseplanlegging.

5. RETTANE TIL FUNKSJONSHEMMA

5.1 Samandrag

Regjeringa meiner at ei vurdering av lovfesta rettar må sjåast i samanheng med andre mogelege løysingar. Regjeringa vil setje ned eit offentleg utval som skal sjå på funksjonshemma sine rettar i ein større samanheng. Sosial- og helsedepartementet arbeider med nye retningslinjer om etablering og drift av råd for funksjonshemma. Retningslinjene vil liggje føre sommaren 1999.

Sosial- og helsedepartementet vil gi tilskott til eit tre-årig prosjekt frå 1999 som skal vere eit forsøk med styrkt brukarrettleiing til funksjonshemma nokre stader i landet. Brukarrettleiinga skal m.a. femna funksjonshemma sine rettar på ulike samfunnsområde, som til dømes folketrygd, helse- og sosiale tenester.

5.2 Komiteen sine merknader

Komiteen mener at mennesker som har en funksjonshemming, skal ha de samme muligheter, rettigheter og plikter i samfunnet som alle andre. For å skape slik likhet trengs det på mange områder egne hjelpemidler og tilrettelegging for funksjonshemmede. Komiteen ser det som viktig å fjerne hindringer for deltakelse enten de angår transport, utdanning, fritidstilbud, kultur, jobbmarked, informasjon eller tilgjengelighet til bygg og anlegg m.v. Komiteen mener at for å oppnå slik likestilling i samfunnet er det nødvendig å styrke funksjonshemmedes rettigheter.

Komiteen gir sin støtte til at det nedsettes et offentlig utvalg for å se på funksjonshemmedes rettigheter i en større sammenheng og forventer at en slik gjennomgang munner ut i konkrete forslag til forbedringer av dagens lovverk. Komiteen ser det som viktig at funksjonshemmedes organisasjoner er godt representert i et slikt utvalg.

6. HANDLINGSPLAN FOR AUKA YRKE-SAKTIVITET BLANT FUNKSJONSHEMMA

6.1 Samandrag

Det er Regjeringa sitt mål at flest mogeleg funksjonshemma skal ha høve til å delta i arbeidslivet.

Levekårsdata viser at prosentdelen sysselsette funksjonshemma i alderen 16-66 år var 43 pst. i 1987 og 37 pst. i 1995. Til samanlikning var sysselsetjingsgraden blant ikkje-funksjonshemma 78 pst. i 1987 og 76 pst. i 1995. Levekårsdata frå Nordland viser ein høgare prosentdel sysselsette funksjonshemma, med 53 pst. i 1995.

Regjeringa ser det som viktig å få fram betre kunnskap om funksjonshemma som gruppe på arbeidsmarknaden.

Talet på registrerte yrkeshemma i arbeidsmarknadsetaten har auka monaleg etter at ansvaret for yrkesretta attføring vart samla i arbeidsmarknadsetaten. I 1994 var gjennomsnittleg om lag 48 000 personar registrert som yrkeshemma, og av desse var om lag 37 200 på attføringstiltak. Tilsvarende tal for 1997 var 53 400 registrerte yrkeshemma og 40 400 yrkeshemma på tiltak. Dei to største diagnosegruppene blant yrkeshemma som er registrerte i arbeidsmarknadsetaten, er sjukdomar i ledd, muskulatur og skjelett, samt psykiske lidingar. Over halvparten av dei yrkeshemma har ein av desse diagnosane som hovuddiagnose.

I 1997 vart det utskrive om lag 30 000 frå attføring. Av desse vart til saman 13 900 utskrivne til aktive løysingar. Dette utgjer ein prosentdel på 47 av dei ferdig attførte. Prosentdelen yrkeshemma utskrivne til aktive løysingar har auka dei siste åra.

I stortingsmeldinga om utjamning i levekår, som vil bli lagt fram våren 1999, vil Sosial- og helsedepartementet vurdere behovet for ytterlegare tiltak for å stimulere kombinasjonsordningar trygd/arbeid.

Det blir sagt at ei hovudline for innsatsen i planperioden skal vere å innrette arbeidslivet slik at funksjonshemming ikkje fører til yrkeshemming. Partane i arbeidslivet skal engasjerast gjennom eit målretta helse-, miljø- og tryggleiksarbeid. Tekniske og organisatoriske tilhøve som gir grunnlag for tilrettelegging skal utnyttast. Ei anna hovudline er førebygging for å hindre at yrkeshemming blir utvikla. Tidleg innsats for å hindre utstøying skal stimulerast, m.a. gjennom aktivisering i sjukmeldingsperioden der det er mogeleg og føremålstenleg. Ei tredje hovudline er innsatsen for å assistere yrkeshemma arbeidssøkjjarar slik at dei kan kome tilbake i arbeid eller inn i arbeid dersom dei er nykomarar på arbeidsmarknaden.

Av nye tiltak i planperioden som blir nemnt, er at Arbeidsdirektoratet skal kartleggje det fysiske tilgjenge ved arbeidskontor og andre serviceiningar. Det skal deretter bli lagt ein gjennomføringsplan for naudsynte utbetringstiltak.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet skal i samarbeid med fagdepartementa utarbeide ein informasjonsbrosjyre til statlege arbeidsgjevarar og tillitsvalde, med opplysningar om situasjonen for funksjonshemma, FN sine standardreglar for like vilkår for menneske med funksjonshemming, og opplysningar om ulike økonomiske og andre tilhøve ved tilsetjing av funksjonshemma.

I tillegg til at det skal byggjast ut fleire tiltaksplassar til personar med psykiske lidingar (jf. St.prp. nr. 63 (1997-98)), har Arbeids- og administrasjonsdepartementet til vurdering om det er behov for å utvikle nye typar tiltak for personar med kroniske lidingar som varierer over tid.

Det vil bli prøvd ut modellar for yrkesretta assistanse til sterkt rørslehemma, som ved samordning i tid og stad integrerer yrkesretta attføring og medisinsk rehabilitering.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet skal vurdere endringar i regelverket som kan gjere det enklare for yrkeshemma med gode prosjektidear å skape sin eigen arbeidsplass. Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil òg syte for ei tilleggsundersøking til AKU om situasjonen for funksjonshemma på arbeidsmarknaden.

6.2 Komiteen sine merknader

Komiteen ser på arbeid til alle som et grunnleggende rettferdighetskrav og mener at de som blir stående utenfor arbeidslivet, er de som har dårligst levekår i Norge.

Komiteen mener at yrkeshemmede i de fleste tilfeller kan gjøre en stor innsats på arbeidsmarkedet dersom det gjøres tilpasninger og legges til rette for fleksible løsninger på arbeidsplassen.

Komiteen ser det som meget viktig at yrkeshemmede får utnytte sin arbeidsevne ut fra egne forutsetninger og støtter derfor at det åpnes for å yte uførhetspensjon ved lavere uførhetsgrad enn 50 pst.

Komiteen ser det fortsatt som viktig å ha arbeidsplasser med spesiell tilrettelegging. Komiteen mener at dette best kan gjøres ved å sikre drift ved de eksisterende AMB- og ASVO-bedrifter samt etablering av nye bedrifter og arbeidsplasser av denne type.

Komiteen vil også bemerke at det må legges større vekt på behovet for denne type arbeidsplasser til personer med skjulte funksjonshemminger.

Komiteen viser i den forbindelse til Stortingets behandlinga av St.prp. nr. 63 (1997-98) om opptrapplingsplan for psykisk helse 1999-2006 hvor Regjeringa ble bedt om å fremme sak om hvordan mennesker med psykiske lidelser kan sikres gode og fleksible arbeidstilbud.

Komiteen er enig i at samarbeid mellom ulike etater og aktører er ei nødvendig forutsetning for å lykkes i forhold til attføring og arbeid.

Komiteen mener at det er behov for å nedkorte ventetiden for den enkelte attføringssøker og bedre tilbudet til de som er avhengig av spesielt tilrettelagte arbeidstilbud.

Komiteen ser behov for en mer helhetlig planlegging i arbeidsmarknadsetaten og at innsatsen fra arbeidskontorene og trygdekantorene effektiviseres. Komiteen mener at det er behov for å prøve ut et styringssystem ved noen arbeidskontorer, som gjør at det enkelte kontor kan budsjettere og styre sine egne innsatsfaktorer i forhold til de lokale behov og i

forhold til de sentrale målsettingene i arbeidsmarkedspolitikken. Komiteen ser det også som viktig at det er stor grad av samarbeid og samhandling mellom arbeidsmarkedsstaten og trygdestaten for å sikre rask behandling og god service for de som etterspør tjenester, og for å utnytte de samlede ressurser best mulig.

Komiteen viser til opplysninger om at mange funksjonshemmede har falt ut av tilbudet om videregående opplæring. Komiteen vil bemerke at dette også gjelder personer med psykiske lidelser, dysleksi og andre skjulte funksjonshemninger, og at dette må tas med i den videre oppfølging av planen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, mener også at det må bli lettere å kombinere arbeid og trygd, slik at alle skal kunne bruke sine kunnskaper og arbeidsevne i en meningsfylt jobb så langt dette er mulig.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet er glad for at Regjeringen har tatt opp problemstillinger omkring arbeid og trygd i St.meld. nr. 21 (1998-99) Ansvar og meistring (Rehabiliteringsmeldinga), der en peker på ulike tiltak.

Disse medlemmer er kjent med at individuelle rehabiliteringsplaner som forberedelse til attføring og arbeid, tversektorielt samarbeid rundt felles målgrupper, utvikling av egnede typer attføringstiltak, samt motivasjons- og meistringstiltak i kommunal regi, er eksempler på tiltak som skal iverksettes.

Komiteen viser til at mange klienter opplever store problemer i attføringsapparatet. Innvendinger som komiteen har mottatt, kan tyde på at den medisinske attføringstiden for enkelte er for kort, og at disse klientene møter problemer når de overføres til yrkesmessig attføring administrert av arbeidsmarkedsstaten. Meddelelser som komiteen har fått, kan også tyde på at det må ryddes opp i de økonomiske forhold når det gjelder sykepengene, attføringspengene og rehabiliteringspengene. Komiteen mener at for mange mennesker med ulike funksjonshemninger som ikke lykkes med yrkesmessig attføring, ender opp som sosialklienter. Komiteen vil spesielt be Regjeringen gjøre noe med disse forhold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, vil igjen peke på manglende samarbeid mellom trygdestaten og arbeidsmarkedsstaten, og flertallet vil be departementet fremskynde arbeidet med en samlokalisering av trygdestat, arbeidsmarkedsstat og sosialetat.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ser det som viktig at forsøkene med samlokalisering av trygdestat, arbeidsmarkedsstat og sosialetat, som er igangsatt

gjennom budsjettet for 1999, blir videreført og evaluert, og at forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til videreutvikling av tverretattlig kompetanse på rehabiliteringsområdet blir prioritert.

7. NORSK BISTAND

7.1 Samandrag

Det er eit mål for norsk utviklingspolitikk å medvirke til at dei behova funksjonshemma har, og funksjonshemma sine rettar blir ivaretekne i dei landa som er prioriterte samarbeidsland for Noreg. For betre å ivareta dette omsynet i norsk bistand vil det bli arbeidd meir strategisk for å medvirke til ei synleggjering av funksjonshemma sin situasjon og tiltak for å betre denne.

Av tidlegare tiltak som vert ført vidare blir m.a. nemnt oppfølging av toppmøtet i København 1995, økonomisk stønad til arbeidet til FN sin spesialrapportør for FN sine standardreglar for funksjonshemma og vidareføring av samarbeidet i Funksjonshemmedes Bistandsstiftelse (FBS). Regjeringa vil òg arbeide for å få fleire av funksjonshemma sine organisasjonar til å samarbeide innan ramma av FBS. Under Samarbeidsprogrammet for Sentral- og Aust-Europa og i samarbeidsland innanfor norsk bistand vil Regjeringa føre vidare støtta til oppbygging av organisasjonar for funksjonshemma som del av demokratiseringsstøtta. Den humanitære bistanden som er retta mot funksjonshemming som følgje av landmineskadar, utgjer ein viktig del av den norske humanitære satsinga i oppfølginga av den internasjonale minekonvensjonen. Regjeringa vil halde fram med å støtte arbeidet med internasjonal samordning i arbeidet for funksjonshemma og føre vidare støtta til Røde Kors-systemet sitt arbeid med produksjon av ulike typar protesar for krigsskadde.

Nye tiltak i planperioden er deltaking i førebuingssprosessen til spesialsesjonen i Generalforsamlinga i år 2000 om oppfølginga av det sosiale toppmøtet (København pluss 5) og økonomisk medverknad til at enkeltland set i verk FN sine standardreglar for funksjonshemma.

7.2 Komiteen sine merknader

Komiteen slutter seg til at det må være et mål for norsk utviklingspolitikk å medvirke til at funksjonshemmedes behov og rettigheter blir ivaretatt. Komiteen forutsetter at ressursmiljøer i Norge, som f.eks. Funksjonshemmedes Bistandsstiftelse, trekkes med i arbeidet fra norsk side.

Komiteen ber om at arbeid med nærmere konkretisering av tiltak for funksjonshemmede i utviklingsland blir prioritert.

Komiteen vil legge vekt på at tiltak for funksjonshemmede i utviklingsland planlegges og gjennomføres i tråd med FNs standardregler for like muligheter for mennesker med funksjonshemming. Komiteen vil særlig understreke behovet for at tiltak for funksjonshemmede blir prioritert.

jonshemmede blir en del av det ordinære tjenestetilbudet.

Komiteen vil understreke viktigheten av å få etablert et tilfredsstillende rapporteringssystem for bistand til funksjonshemmede, slik at tydeliggjøring og oppfølging muliggjøres.

8. FRAMLEGG FRÅ MINDRETAL

Framlegg frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Framlegg 1

Stortinget ber Regjeringen vurdere en innføring av retningslinjer for kvalitet og kvantitet på spesialtransport.

Framlegg frå Framstegspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Framlegg 2

Stortinget ber Regjeringen fjerne egenandelen på anskaffelse av høreapparater.

9. KOMITEEN SI TILRÅDING

Komiteen viser til merknadene og til meldinga og råår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

I.

Stortinget ber Regjeringen foreta en vurdering av om høreapparat kan betraktes som teknisk hjelpemiddel og komme inn under de samme regler for egenandeler som andre tekniske hjelpemidler.

II.

Stortinget ber Regjeringen igangsette tiltak for å skaffe kvalifisert personell som kan sikre en videreutvikling av Petø-metodikk (konduktiv opplæring), som et tilbud i habiliteringstjenesten, herunder fremlegge forslag til finansieringsmåte av tiltakene.

III.

St.meld. nr. 8 (1998-99) - Om handlingsplan for funksjonshemma 1998-2001 (Deltaking og likestilling) - vedlegges protokollen.

Oslo, i sosialkomiteen, den 11. februar 1999.

John I. Alvheim,
leiar.

Bendiks H. Arnesen,
ordførar.

Are Næss,
sekretær.